
Referat

For møte i Faggruppen for ernæring, dietetiske produkter, ny mat og allergi

Dato: 11.03.2021, kl. 09.00 – 14.30

Sted: Teams

Møteleder: Tor A Strand

Deltakere

Faggruppen: Lene Frost Andersen, Lisbeth Dahl, Knut Tomas Dalen (fra og med sak xx), Kristin Holvik, Martinus Løvik, Tor A Strand og Stine Ulven. Forfall: Sigrun Henjum, Tonje H Stea. Fra sekretariatet: Inger Therese L Lillegaard (fram til kl 12.00), Christine L Parr og Bente Mangschou (ref).

Observatører: Anne Elisabeth Bueso (til og med sak 6) og Solbjørg Hogstad (sak 11) fra Mattilsynet og Anniken Owren Aarum (til og med sak 4) og Ole Berg fra Helsedirektoratet.

Sak 1 Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Leder i faggruppen Tor A Strand ønsket velkommen til møtet. Ingen erklærte seg inhabile i forhold til sakene som ble behandlet på møtet.

Sak 2 Status medlemmer i faggruppen

Christine L Parr er nå ansatt i VKMs sekretariat, og er ikkje lenger medlem av VKMs komité. Hun vil imidlertid fremdeles være involvert i de fleste av faggruppens prosjekter, og vil fremdeles delta på faggruppens møter frå sekretariatet.

Det er innstilt tre nye medlemmer til faggruppen. Vi avventer oppnevning fra Helse- og omsorgsdepartementet.

Sak 3 Godkjenning av møteinnkallelse og dagsorden

Møteinnkallelse og dagsorden ble godkjent.

Sak 4 Nytte- og risikovurdering av salterstattere

Siden forrige møte har Helsedirektoratet vært i dialog med styringsgruppen for Saltpartnerskapet om ordlyden i oppdraget. Det er gjort noen mindre presiseringer, og Saltpartnerskapet er nå fornøyd med bestillingen. Helsedirektoratet ber VKM gjøre en begrunnet vurdering av hvorvidt 1-åringer skal inkluderes i arbeidet – herunder scenarieberegningene.

Helsedirektoratet vil avklare om oppdraget gjelder industrisalt og husholdningssalt inkludert bordsalt.

Sekretariatet har utarbeidet et preliminært budsjett og tidsramme. Budsjettet og tidsrammen forutsetter at det ikke er behov for en fullstendig systematisk kunnskapsoppsummering på sammenhenger mellom økt kalium og enkelte helseutfall. Budsjett og tidsramme forutsetter altså at VKM i stor grad kan bruke tidligere vurderinger fra USA og Storbritannia (NASEM og SACN).

Prosjektgruppen vil bestå av Tor A Strand (faglig ansvarlig), Knut Tomas Dalen, Kristin Holvik og Martinus Løvik fra faggruppen og Inger Therese L Lillegaard, Christine L Parr og Bente Mangschou (prosjektleder) fra sekretariatet. I tillegg ønsker vi å ha med ett av de nye medlemmene som oppnevnes til faggruppen snart og en statistiker/modellerer fra sekretariatet så fort vi har fått besatt stillingen i sekretariatet.

Det vil bli kalt inn til prosjektmøte så raskt som mulig. Prosjektgruppen vil arbeide videre med utkast til protokoll og litteratursøk.

Sak 5 Orientering fra møte i Hovedkomiteen

Tor A Strand orienterte fra møte i Hovedkomiteen 10. mars. Hovedsaker av interesse for faggruppen var gjennomgang og diskusjon av revidert utkast til strategi og godkjenning av deler av VKMs CrispR-rapport. Protokoller fra møter i hovedkomiteen publiseres på VKMs nettsider.

Sak 6 Vurdering og oppdatering av berikningsmodellen

Utkast til rapport for berikningsmodell var sendt medlemmene i forkant av møtet.

Faggruppen diskuterte inklusjon av 1-åringer i modellen. Det ble besluttet å opprettholde inklusjon av 1-åringene i modellen fordi de allerede har et høyere inntak enn resten av befolkningen av beriket mat, for eksempel berikede barnegrøter og annen barnemat.

Usikkerhet knyttet til data for 1-åringene, inkludert kosttilskudd må beskrives i rapportens usikkerhetskapitel. Det bør også framgå usikkerhet knyttet til tolerable upper intake levels (UL) og såkalte guidance levels (GL) og ekstrapolering av disse verdiene fra voksne til barn. For noen av stoffene gjelder at det er få personer i kostholdsundersøkelsene som har rapportert bruk. Det vil være større usikkerhet knyttet til kosttilskudddata for stoffer som sjelden inngår i tilskudd. Dette må også framgå av usikkerhetskapitlet.

VKM skal gjøre en nytte- og risikovurdering av kalium i salterstatte. Faggruppen besluttet å avvente inklusjon av kalium i modellen til etter at vurderingen for salterstatte er ferdig. Da vil vi ha bedre oversikt over det samlede datagrunnlaget for kalium. Kalium er ikke inkludert i oppdraget fra Mattilsynet. Hvorvidt vitamin K (fyllokinon) og krom skal inkluderes i modellen vil bli avklart etter møtet.

Faggruppen diskuterte scenarier for berikede glutenfrie produkter. De fleste berikede glutenfrie produkter inneholder om lag samme mengde næringsstoffer som glutenholdige alternativer. Det er imidlertid et par produkter på det norske markedet som inneholder betydelig større mengde av enkelte næringsstoffer enn glutenholdige. Dette gjelder særlig en frokostblanding fra Semper. Vi utarbeider noen scenarieberegninger for de mest aktuelle stoffene og sender Mattilsynet, men det var enighet på møtet også fra observatør fra Mattilsynet om at det ikke er nødvendig å inkludere disse beregningene i rapporten for berikningsmodellen.

Mattilsynet vil sende VKM en avklaring med hensyn til regelverk for berikning for stoffer som ikke er inkludert i berikningsmodellen.

Gjennomgang og eventuelt godkjenning av tekst i utkast til rapport (sendes 4. mars).

Punkter som må avklares:

- UL/GL for kalium
- niacin og retinol; er UL og inntaksberegninger sammenliknbare?
- eksponeringsdata og UL for vitamin K, krom, molybden og fluor
- inklusjon av eldre (over 70 år)
- spesialprodukter og de som spiser mye glutenfrie produkter, jf ToR.

Planen er at innspillene fra medlemmene skal innarbeides, og at rapporten deretter skal ut på høring slik at berørte parter kan kommentere. Deretter skal eventuelle høringsinnspill bearbeides og rapporten endelig godkjennes i faggruppen.

Sak 7 Nytte- og risikovurdering av fisk i norsk kosthold

Lene Frost Andersen er faglig ansvarlig i prosjektet Nytte- og risikovurdering av fisk i norsk kosthold. Hun presenterte arbeidet med systematisk kunnskapsoppsummering av litteratur for fisk og ulike helseutfall, kvalitetsvurdering av inkluderte artikler, dataekstraksjon og metodikk for vektning av evidens i fiskeprosjektet.

Arbeidet er svært omfattende. VKM er i dialog med Rune Blomhoff som leder arbeidet for NNR 2022 (revisjon av nordiske næringsstoff- og kostholdsanbefalinger), og VKM legger til rette for at vi unngår unødvendig dobbeltarbeid.

Sak 8 Webinar i Nasjonalt råd for ernæring om jodberikning

Flere av medlemmene i faggruppen deltok på Nasjonalt råd for ernæring sitt webinar om jodberikning. VKM er ikke tilfreds med oppfølgingen av VKMs systematiske kunnskapsoppsummering av mild- og moderat jodmangel og helserisiko i nytte- og risikovurderingen av tilsetning av jod til husholdnings salt og salt i brød og bakervarer. Det er behov for en rolleavklaring i Helsedirektoratet mellom Nasjonalt råd for ernæring og VKM.

Nasjonalt råd for ernæring anbefaler jodberikning med 20 mg jod per kg salt inkludert salt i brød. Mattilsynet og Helsedirektoratet er i prosess med videre håndtering av jodberikning i Norge, der VKMs nytte- og risikovurdering av økt tilsetning av jod og Nasjonalt råd for ernæring sin ekspertuttalelse om råd om jodberikning skal legges til grunn.

Sak 9 Nytt fra sekretariatet

Christine L Parr har tiltrådt i midlertidig stilling i sekretariatet. Sekretariatet er i prosess med å ansette statistiker/modellerer etter at Jostein Starrfelt sluttet. Søknadsfristen for ny direktør for VKM er utgått.

Sak 10 Møter o.a. av felles interesse

Utgikk.

Sak 11 Eventuelt

I tidligere faggruppemøte er det foreslått at VKM skal selvitinitiere et oppdrag om risikovurdering av jod i tang og tareprodukter. Mattilsynet har nå besluttet at de vil bestille et oppdrag fra VKM som inkluderer enkelte tungmetaller også. VKM har i forkant av møtet kun

mottatt en e-post med forespørsel om scenarieberegninger for spesifikke arter tang og tare ettersom Mattilsynet ikke har rukket å lage utkast til oppdragstekst. Sekretariatet vil diskutere henvendelsen og gi en respons til Mattilsynet.

Sak 12 Evaluering av møtet

Utgikk.

Sak 13 Nye møtedatoer

Det sendes ut en doodle for nye møtedatoer i mai og til høsten.